

Lapin alueen kunnat

Lapin sairaanhoitopiiri

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri

Lapin erityishuoltopiiri

Lapin pelastuslaitos

Saamelaiskäräjät

Tällä kirjeellä pyydetään kuntia ja muita sote-uudistusta koskevia organisaatioita hyväksymään esityksen valmistelutoimielimen asettamisesta ja kokoonpanosta sekä nimeämään edustajat väliaikaiseen valmistelutoimielimeen.

Sote-uudistuksen valmistelu Lapissa

Sote-rakennemuutos Lapissa-hankkeessa valmistaudutaan sote-uudistuksen toimeenpanosta vastaavaan toimielimen muodostamiseen osana hankekokonaisuutta sen mukaan, miten uudistus valtakunnan tasolla etenee. Nyt kun lait ovat edenneet eduskunnan käsittelyyn, on Lapin hyvinvointialueella tarpeen valmistautua asteittain toimeenpanon valmisteluun.

Eduskunnassa valmistellaan tulevaa sote-uudistuksen lainsäädäntöä. Pääministeri Sanna Marinin hallitus on antanut 8. joulukuuta 2020 esityksensä eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta. Ehdotuksen mukaiset hyvinvointialueet perustettaisiin lakien hyväksymisen ja vahvistamisen jälkeen. Lait tulisivat voimaan porrastetusti, hallituksen tavoiteaikataulun mukaisesti osa 1. heinäkuuta 2021 ja viimeiset 1. tammikuuta 2023. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyisi hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtäminen 1.1.2023 hyvinvointialueille edellyttää aktiivista valmistelua heti lakien voimaantulon jälkeen, jotta palvelutuotanto kyetään turvaamaan heti vuoden 2023 alusta. Tämän johdosta ehdotetaan, että hyvinvointialueesta annettavan lain 2§:ssä tarkoitetut hyvinvointialueet julkisoikeudellisina yhteisöinä perustetaan 1. päivänä heinäkuuta 2021. Tämän ajankohdan ja 1. päivä maaliskuuta 2022 välisenä aikana hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttäisi väliaikainen valmistelutoimielin.

Hyvinvointialueen monijäseninen väliaikainen valmistelutoimielin vastaisi hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämisestä siihen saakka, kunnes aluevaltuusto olisi valittu ja aluevaltuuston asettama aluehallitus olisi aloittanut toimintansa. Käytännössä väliaikaisen valmisteluelimen toimikausi olisi noin yhdeksän kuukautta. Valtio myöntäisi voimaanpanolain 15§ perusteella hyvinvointialueille valtionavustusta niiden toiminnan ja hallinnon käynnistämisen kustannuksiin vuosina 2021 ja 2022.

Hyvinvointialueen kuntien (määritelty voimaanpanolain 6§ maakuntajako), perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueiden, sairaanhoitopiirin, erityishuoltopiirin ja alueen pelastustoimen on sovittava välittömästi lain voimaan tultua

väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanosta ja siitä, mikä viranomainen asettaa valmistelutoimielimet.

Voimaanpanolain 8§ 2. momentin mukaan väliaikaisen valmistelutoimielimen jäsenet on valittava osapuolten viranhaltijoista, joilla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta.

Valmistelutoimielimen asettamisesta on ilmoitettava valtiovarainministeriölle.

Mikäli osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen väliaikaisen valmistelutoimen asettamisesta kahden kuukauden kuluessa lain voimaantulosta, valtioneuvosto asettaa valmistelutoimielimen.

Valtioneuvoston asettamassa valmistelutoimielimessä jäsenet ovat lakisesityksen voimaanpanolain 8§ 3. momentin mukaan seuraavasti alueen suurimman sairaanhoitopiirin vastatessa valmistelutoimielimen hallinnollisesta tuesta:

- alueen kunnat, perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistoiminta-alueet yhteensä seitsemän jäsentä
- sairaanhoitopiiri yhteensä kaksi jäsentä
- erityishuoltopiiri yksi jäsen
- alueen pelastustoimi yksi jäsen
- sekä jokaiselle varajäsen

Väliaikaiseen toimielimeen sovelletaan naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:ää julkisen hallinnon ja julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta.

Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta on säädetty voimaanpanolain 10§ ja ne liittyvät mm. hyvinvointialueelle siirtyvän henkilöstön siirtosuunnitelmaan, toiminnan ja hallinnon järjestämisen valmisteluun sekä vuosien 2021 ja 2022 talousarvioista päättämiseen.

Valmistelutoimielimen toimivaltaa on rajattu siten, että se voi tehdä määräaikaisia virka- ja työsopimuksia sekä hyvinvointialuetta sitovia sopimuksia vain vuoden 2023 loppuun saakka.

Uudistuksen täytäntöönpanoa varten hyvinvointialueelle voidaan perustaa poliittinen seurantaryhmä.

Esitys väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamisesta, hallinnoijaorganisaatiosta ja kokoonpanosta

Sote-rakenneuudistuksen työvaliokunnassa sekä poliittisessa ohjausryhmässä (Poliittisen ohjausryhmän ja työvaliokunnan kokoonpano liitteenä) on valmisteltu ja käsitelty hyvinvointialueen väliaikaisen valmistelutoimielimen asettamista, hallinnoijaorganisaatiota ja väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpanoa.

Tähän valmisteluun perustuen annetaan pohjaesitys, johon, Lapin hyvinvointialueen kuntia, molempia sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä, pelastuslaitosta sekä Saamelaiskäräjiä pyydetään ottamaan kantaa ja antamaan päätös Lapin hyvinvointialueen väliaikaistoimielimen asettamiseen seuraavien asioiden osalta:

1. Väliaikaisen valmistelutoimielimen asettaa maakuntahallitus.
2. valmistelutoimielimen hallinnoijaorganisaatio on Lapin liitto.
3. Väliaikaisen valmistelutoimielimen kokoonpano alueittain seuraavasti:
 - hyvinvointialueen kunnista yhteensä 7 jäsentä seutukunnittain
 - o Itä-Lapin seutukunta
 - o Kemi-Tornion seutukunta
 - o Pohjois-Lapin seutukunta
 - o Rovaniemen seutukunta
 - o Torniolaakson seutukunta
 - o Tunturi-Lapin seutukunta
 - seutukuntien edustajat olisivat sosiaalihuollosta 4 jäsentä ja perusterveydenhuollosta 3 jäsentä.
 - sairaanhoitopiireistä 4 jäsentä (Lshp 2 + Lpshp 2),
 - erityishuoltopiiristä yksi jäsen,
 - pelastustoimesta yksi jäsen,
 - saamelaiskäräjiltä yksi jäsen
 - jokaiselle jäsenelle nimetään varajäsen.
 - Lisäksi henkilöstöjärjestöjen yksi yhteinen edustaja, jolla on puhe- ja läsnäolo-oikeus väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksissa

Väliaikaistoimielimen jäsenten tulee varautua käyttämään elokuusta 2021 alkaen vähintään 50 % työajastaan väliaikaistoimielimen työhön. Myös varajäsenillä tulee olla valmius käyttää työaikaansa väliaikaistoimielimen työhön.

4. kuntia, sairaanhoitopiiriä, erityishuoltopiiriä sekä pelastuslaitosta, Saamelaiskäräjiä ja henkilöstöjärjestöjä pyydetään käymään tarvittavat seutukuntakohtaiset neuvottelut ja esittämään edustajansa väliaikaistoimielimeen em. kokoonpanon mukaisesti. Esitettävien edustajien tulee olla ko. organisaatioiden viranhaltijoita, jolla on hyvä asiantuntemus toimialansa toiminnasta ja taloudesta. Esityksissä toivotaan huomioitavan myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntemuksen lisäksi talouden, - hallinnon ja henkilöstöasioiden asiantuntemus.

Ehdotus tulee toimittaa Lapin liittoon 31.5.2021 mennessä sähköpostitse Lapin liiton kirjaamoon info@lapinliitto.fi. Ehdotuksessa tulee olla alueen priorisoimassa järjestyksessä varsinaiseksi ja varajäseneksi sekä mies- että naisehdokas.

Päätös tarvitaan jokaisesta kunnasta, vaikka kuntaa edustaisikin yhteisesti sovittu toisen kunnan edustaja. Päätöksessä tulee käsitellä kaikkia edellä mainittuja neljää eri asiakohdtaa.

Rovaniemellä 14.4.2021

Mika Riipi

Maakuntajohtaja

Lapin liitto

Mirva Salmela

Hankejohtaja

Sote-rakenneuudistus Lapissa - hanke

Liitteet:

Poliittisen ohjausryhmän kokoonpano

Työvaliokunnan kokoonpano

HE 241/2020 Laki sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta, pykälä 8 § Hyvinvointialueen väliaikainen valmistelutoimielin ja pykälä 10 § Väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävät ja toimivalta